

VYUŽITÍ EXPLANAČNÍHO MODELU A INDIKÁTORŮ PRO HODNOCENÍ TRADIČNÍCH EKOLOGICKÝCH ZNALOSTÍ A ČINNOSTÍ NA PŘÍKLADĚ REGIONU MALOHONT (SLOVENSKO)

APPLICATION OF MODEL EXPLANATION AND INDICATORS TO THE TRADITIONAL ECOLOGICAL KNOWLEDGE AND FUNCTIONING EVALUATION BY WAY OF MALOHONT (SLOVAKIA) EXAMPLE

Miloš Zapletal¹, Ivan Murín²

¹ doc. Ing. Miloš Zapletal, Dr., Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Masarykova třída 343/37, 746 01 Opava, e-mail: milos.zapletal@ekotoxa.cz

² PhDr. Ivan Murín, PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta prírodných vied, Katedra životného prostredia, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica, e-mail: ivan.murin@umb.sk

Abstrakt: V lokalitách Malohontu (Slovensko) byly aplikovány explanační modely a indikátory umožňující hodnotit funkci této lokality v: 1. zachování, monitorování a nedestruktivním výzkumu tradičních ekologických znalostí, činností a způsobů využívání přírodních zdrojů a hospodaření místních komunit v krajině, 2. začlenění místních obyvatel do projektů ochrany přírody a krajiny, ve kterých formulují své vlastní rozvojové cíle, 3. vzdělávání místních komunit v rámci ekologických školicích programů, 4. participaci místních komunit na turistických programech, 5. účasti komunity v trvale udržitelném rozvoji vesnice, krajiny a přírodních zdrojů a uchování přírodní hodnoty prostředí. Pomocí explanačních modelů byly analyzovány parametry sociální a kolektivní paměti lokality v závislosti na managementu krajiny a životního prostředí a byla analyzována vhodnost této lokality pro založení ekomuzea.

Abstract: In localities of Malohont (Slovakia) was applied explanation models and indicators in : (1) conservation, monitoring and non-destructive research of traditional ecological knowledge, practices and use of natural resources and the landscape, (2) inclusion of local communities in to the projects of nature and landscape conservation, (3) education of local communities in environmental training programmes, (4) participation of local communities in touristic programmes, (5) participation of communities in sustainable development of villages, landscapes and natural resources. With method of explanation models was analysed parameters of social and collective memory of localities in dependency on landscape management and environment. Subsequently was analysed pertinence rating of localities for ecomuseum establishment.

Key words: Ecomuseum indicators, natural environment, man, ecological knowledge, Malohont, hermeneutic units, explanation model.

Kľúčové slová: Indikátory ekomuzea, prírodné prostredie, človek, ekologické znalosti, Malohont, hermeneutické jednotky, explanačný model.